

РЕШЕНИЕ

№ 989

гр. София, 21.02.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 64 състав, в публично заседание на 30.11.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Калинка Илиева

при участието на секретаря Гургана Мартинова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **6925** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявени са обективно и субективно съединени искове с правно основание чл. 1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди.

Производството е по реда на чл. 203, ал. 1 от АПК.

Образувано е по искова молба, предявена от Адвокатско дружество "К. и партньори", в която ищецът твърди, че е открил в Корпоративна търговска банка АД /К./ АД /н./ три собствени разплащателни сметки и две клиентски сметки по смисъла на чл. 39 от Закона за адвокатурата, като средствата от последните не са негово притежание. Към 6.11.2014 г. по едната сметка е имало следното салдо: 9876,30 лв. главница и 3,98 лв. лихви, а по втората сметка – 3628340 евро главница и 14513,36 евро – лихви, равняващи се съответно на 7096516,22 лв. и 28385,66 лв. От страна на Фонда да гарантиране на влоговете е преведена сумата от 186 107,72 лв. /по-малка от минимално гарантираната от 196 000 лв./ и без да е отчетено, че част от сметките са собствени, а други – клиентски. Твърди, че по клиентските сметки не са изплащани суми. Вземанията по клиентските сметки са приети съгласно обявления от синдиките на К. /н/ списък, като съгласно частична сметка за разпределение са заплащани част от сумите.

Твърди, че Българската народна банка /БНБ/ е бездействала по отношение на задължението си по чл. 2, ал. 6 ЗБНБ – не са осигурени необходимите предпоставки за ефективно изпълнение на дейността по банков надзор.

Твърди, че Администрацията на Министерския съвет не е предприела каквато и да е активност във връзка със задължението си за осигуряване на обществения ред в

страната на основание чл. 105, ал. 2 Конституцията. Липсвала е законодателна активност по отношение на правна уредба, която да защитава вложителите в случаи, когато са открити клиентски сметки, освен правотворческата активност по приемане на подзаконовни актове.

По отношение на Комисията по финансов надзор /КФН/ твърди, че е длъжна да осъществява контролна дейност по отношение на К. АД /н/ в качеството му на публично джество по смисъла на чл. 110 ЗППЦК. Изброява правомощия на КФН, като твърди, че КФН не е изпълнила правомощията си по надзор и контрол.

По отношение на Министерството на финансите твърди, че не е изпълнено задължението за поддържане на устойчиви и прозрачни пазари, на макроикономическа стабилност и да контролира и координира държавната политика в областта на вътрешния контрол в публичния сектор.

Ето защо претендира следните суми:

Разликата от общо притежаваната сума от 6 986 294,67 лв. и платената на основание чл.4 от Закона за гарантиране влоговете на банките сума от 187 107,72 лв., възлизаща на 6 799 186,95 лв.

При условията на евентуалност, претендира сумата от 6 009 310,59 лв., представляваща разлика между платената им сума от 187 107,72 лв., както и заделената частична сметка за разпределение на налични суми в размер на 789 576,36лв., извадени от общо претендираната сума от 6 986 294,67 лв.

Претендира сумата от 1 лв. – обезщетение за вреди от невъзможността за ползване на сумите по откритите сметки; пропуснати ползи от опериране с вложените средства, за периода от 25.7.2014 г. до 6.11.2014 г. Твърди, че БНБ е следвало да постанови изричен акт по чл. 1, пар. 3, подт. i, ал. 2 от Директива 94/19/ЕО, а същевременно незаконосъобразно е бездействала; въпреки преценката, че К. /н/е застрашена от неплатежоспособност, е възпрепятствала изплащането на депозитите.

Претендира обезщетение за забава в размер на 2070164,77 лв., равняващо се на законната лихва за забава за периода от 20.6.2016 г. до 19.6.2019 г. върху неизплатената сума от 6799186,95 лв.

В условията на евентуалност претендира обезщетение от 1 829 669,22 лв. за това, че не е могъл да използва сумите по сметка, за периода от 20.6.2016 г. до 19.6.2019 г. върху неизплатената сума от 6 009 310,59 лв.

Предявените от Адвокатско дружество "К. и партньори" субективно кумулативно съединени иски срещу ответниците е при условията на солидарност между тях. Евентуално, претендира предявените иски както следва:

- Главен ответник – Администрация на Министерски съвет;
- Евентуален ответник, първи – Българска народна банка;
- Евентуален ответник, втори – Фонд за гарантиране на влоговете в банките; по отношение на този ответник производството по делото е прекратено с влязло в сила определение;
- Евентуален ответник, трети – Министерство на финансите;
- Евентуален ответник, четвърти – Комисия за финансов надзор;

Ответникът –Администрацията на Министерски съвет в отговора си на исковата молба оспорва изцяло исковите както по основание, така и по размер. Счита ги за недопустими, неоснователни и недоказани. Излага съображения, че първо следва да се установи дали е бездействие, което да е незаконосъобразно и след това дали е причинно-следствена връзка между него и настъпилите за ищеца вреди. Сочи, че

твърдените в исковата молба вреди, претърпени от ищеца поради липса на действия по осъществяването на законодателна инициатива нямат връзка с административна дейност на Министерския съвет, поради което не е налице „незаконно бездействие“ по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Твърди, че незаконосъобразни действия или бездействия по смисъла на чл.203, ал.1 от АПК са единствено фактическите такива, т.е. неизвършване на определено фактическо действие, а не неизвършване на правни действия. По отношение на банковата несъстоятелност и уреждането на правата на вложителите е налице подробна нормативна уредба, поради което твърденията на ищеца за бездействие на Министерския съвет, изразяващо се в липса на законодателна инициатива, довело до претърпени от ищеца вреди са напълно несъстоятелни. Счита, че исковете са недоказани, претендираните вреди не са настъпили. Излага съображения, че при положение, че ищецът твърди, че сумите по клиентските сметки не се притежават от Адвокатско дружество „К. и партньори“, то за него липсва правен интерес от защита на чужди права, освен в хипотезата на процесуална субституция (чл.26, ал.2 от ГПК).

Ответникът – Българска народна банка в отговора си поддържа нередовността на исковата молба, оспорва допустимостта и основателността на исковете. Възразява срещу допустимостта на всички икове, предявени срещу БНБ. Счита, че БНБ не носи отговорност по реда на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ и чл.203 и сл. от АПК, доколкото не е пасивно легитимиран субект по ЗОДОВ. БНБ възразява срещу допустимостта на акцесорния иск, доколкото главният иск за разликата е недопустим, недопустим се явява и акцесорния иск. Счита искът за разликата за неоснователен, поради обстоятелството, че не са налице твърдените от ищеца противоправни действия или бездействия, обосноваващи отговорността на БНБ като ответник. Сочи също така, че липсва пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между твърдяното бездействие на БНБ и неуточнен от ищеца вредоносен резултат. Твърди, че искът за лихвите е неоснователен. Претендира присъждане на разноски. Прави възражение, че за клиентските си сметки ищецът претендира защита на чужди права, които принадлежат на клиентите му, доколкото между тях е бил сключен договор за поръчка, като в това си качество не попада в обхвата на чл. 32 ГПК.

Ответникът – Министерството на финансите в отговора си твърди, че исковата молба е нередовна, доколкото ищецът не е посочил конкретни актове, действия или бездействия на министъра на финансите, в съответствие с изискването на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, от което се твърди, че е понесъл вреди. Сочи, че в исковата молба са изложени оплаквания, касаещи действия от 2014 г. и 2015 г., свързани с поставянето на К. под специален надзор и обявяването на банката в несъстоятелност, които нямат никакво отношение към дейността на министъра на финансите. Счита исковете за недопустими и неоснователни, доколкото липсва незаконосъобразен акт, действие или бездействие от страна на министъра на финансите по смисъла на чл.1, ал.1 от ЗОДОВ. Излага съображения, че са неоснователни оплакванията за неизпълнение на гарантираните депозити на клиенти на адвокатското дружество до законоустановения гарантиран размер. Твърди, че ищецът не е реализирал законоустановения ред за защита на правата, за които твърди, че са били нарушени. Ответникът сочи за неоснователни оплакванията, че ищецът неправомерно е бил лишен от възможността да използва сумите, налични по негови банкови сметки в К., както и че ФГВБ неправомерно не е изплатил гарантирани суми на посочените клиенти на дружеството, както и че БНБ не е изпълнила свое задължение по чл.1, т.3 от

Директива 94/19/ЕО да установи неналичност на депозитите в К.. Министерството на финансите твърди, че не е нарушена норма на Европейския съюз. Посочва още, че установяването на финансовото състояние на банковите институции не е от компетентността на министъра на финансите. Сочи, че не е налице изискването за достатъчна същественост, както и изискването за пряка причинно-следствена връзка и претърпени имуществени и неимуществени вреди. Твърди, че за ищеца не са възникнали вреди. Излага съображения, че по делото не са представени доказателства, установяващи съществуване на вземанията, в това число договори за депозит, преводни нареждания, извлечения от сметки, нито са ангажирани доказателства, с които да бъде изчислен и надлежно установен по делото размерът на претенциите. Не е установено на коя дата и в какъв размер са изплатени гарантираните депозити. Не са ангажирани каквито и да е доказателства по отношение останалите твърдения на ищеца за извършване на неправомерни действия/бездействия, както и твърдените вреди. Прави възражение за изтекла погасителна давност.

Ответникът – Комисията за финансов надзор в отговора си счита исковете за недопустими. Сочи, че за ищеца липсва правен интерес от предявяване на иск по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ, тъй като е налице друг ред за предявяване на вземанията, претендирани от поставянето на К. АД под специален надзор и впоследствие отнемане на лиценза и обявяването и в несъстоятелност. Сочи също така, че за ищеца липсва правен интерес от предявяване на всеки един от обективно съединените искове и поради обстоятелството, че претендираните от него суми са на клиенти на адвокатското дружество и се съхраняват по клиентски сметки по чл.39 от Закон за адвокатурата. Твърди, че КФН не е надлежно легитимирана да бъде ответник по предявените искове на дружеството, доколкото правомощията на КФН във връзка с дейността на кредитните институции, които са лицензирани от БНБ да извършват инвестиционни дейности по чл.5 от ЗПФИ (отм.) са само по отношение на конкретни, изрично изброени нормативни разпоредби, посочени в § 3 от ДР на ЗПФИ (отм.)/§ 4 от ДР на ЗПФИ (в сила от 16.02.2018г.). Излага съображения, че липсата на пасивна процесуална легитимация на КФН като ответник по предявените искове обуславя тяхната недопустимост спрямо комисията. КФН твърди, че ищецът не е изложил никакви аргументи, нито по какъвто и да е начин е обосновал защо счита, че така посочените ответници са солидарни ответници. Счита исквата молба за нередовна. Прави възражение за изтекла погасителна давност. Твърди, че Комисията за финансов надзор не регулира, нито надзирава дейността на банките в РБ. Комисията разполага с правомощията спрямо К. АД по отношение на качеството му на публично дружество по смисъла на чл. 110 от ЗППЦК. Излага съображения, че ищецът не посочва никъде кога е настъпила вредата му. Сочи също така, че липсва пряка и непосредствена причинно-следствена връзка между твърдяното бездействие на КФН и неуточнен от ищеца вредоносен резултат. Сочи, че ищецът не е представил относими доказателства относно предявените от него искове.

Съдът, като взе предвид представените по делото доказателства и становищата на страните, приема за установено следното от фактическа и правна страна:

Установяват се следните факти, а именно: ищецът е сключил с [фирма], сега – в несъстоятелност, договори за три разплащателни сметки и две – клиентски по смисъла на чл. 39 Закона за адвокатурата.

Вземанията по тези договори са били приети и включени в Списъка на приетите вземания и финансовите отчети, обявен на 21.8.2015 г. от синдиките на К. АД /н/, като

е имал вземане от ред 4 – за сумата от 9613,64 лв.; 6 976 681,03 лв. и ред 9 – законна лихва от откриване на производството по несъстоятелност до окончателното плащане на главницата. Изплатени са част от сумите, по част от съставените частични сметки за разпределение.

Съгласно банково удостоверение № 20-0-0007/29.10.2021 г., издадено от У. Б. АД, на ищеца са изплатени суми на 23.9.2021 г. както следва: 583 735,24 лв. и 344 241,97 лв. от името на К. /н/, от специалната сметка в лв.

На 20.06.2014г. на основание чл.115, ал.2, т.2 и т.3 от Закона за кредитните институции с решение №73/20.6.2014 г. на Управителния съвет на БНБ поставя банката под особен надзор за срок от три месеца.

Издадена е от назначените квестори на банката заповед № К-21/3-1220/25.6.2014 г., с която е наредено, на основание решение № 73/20.6.2014 г. на Управителния съвет на БНБ, да се анулират всички издадени валутни преводни нареждания със започната и неуспешно довършена обработка.

Режимът на специален надзор е бил удължен до 20 ноември, с решение № 114 от 16.09.2014 г. на управителния съвет на Българската народна банка, като се установява, че изплащането на гарантираните депозити е започнало от 04 декември 2014 г.

На 27.10.2014 г. БНБ внася в НС доклад за ситуацията в нея и предприетите действия. На 06.11.2014 г. БНБ отнема лиценза на Корпоративна търговска банка.

На 04.12.2014г. Фондът за гарантиране на вземанията започва изплащане на такива.

Представен е одитен доклад № 115 на Сметната палата на република България. за извършен одит на изпълнението "Ефективност и ефикасност на банковия надзор, осъществяван от Българската народна банана за периода 1.1.2012 г. - 31.12.2014 г.

Предвид така установеното от относимите по делото доказателства, съдът намира следното:

По пасивната процесуална легитимация и по възраженията за липсата им.

По отношение на Администрацията на Министерския съвет. Съобразно чл. 4, ал. 4 от Устройствения правилник на Администрацията на Министерския съвет, тя е юридическо лице и се представлява от министър-председателя или от овластени от него длъжностни лица.

По отношение на Българската народна банка /БНБ/. Функционално и организационно тя не принадлежи към системата на администрацията, като се отчита пред Народното събрание, което, наред с Президента, избира ръководните ѝ органи. Управление „Б. надзор на БНБ се ръководи от подуправител, избран от Народното събрание. Независимостта на БНБ е изрично прогласена в чл. 44 от ЗБНБ, съгласно който, в редакцията към момента на настъпване на твърдените вреди, при упражняване на правомощията и изпълнение на задълженията си по този закон Българската народна банка, управителят и членовете на управителния съвет са независими и нямат право да искат или да приемат указания на Министерския съвет и на други органи и институции. Министерският съвет и другите органи и институции нямат право да дават указания на Б., на управителя или членовете на управителния съвет.

Същевременно обаче, БНБ е публично-правен орган, на когото са възложени публичноправни функции. Една от тях е и надзорът на кредитните институции, съгласно чл. 1, ал. 2 от Закона за кредитните институции /ЗКИ/. Във връзка с надзорните правомощия на БНБ, тя може да издава индивидуални административни актове, които подлежат на съдебен контрол - чл. 151, ал. 3 ЗКИ. Следователно, принципната независимост на БНБ и разграничаването ѝ от системата на

администрацията не изключват обстоятелството, че на нея са възложени конкретни административни правомощия. В тези случаи действа като административен орган по смисъла на §1, т. 1 ДР на АПК.

Вторият основен елемент за обуславяне на приложимостта този закон, с оглед преценката за допустимостта на иска, е вида на дейността, осъществявана от Българската народна банка. Отговорът на този въпрос ще обуслови и подсъдността на спора, а именно - на административния съд или на общите граждански съдилища. В тази връзка настоящата съдебна инстанция съобразява мотивите, съдържащи се в тълкувателно постановление № 2 от 19.05.2015 г. на О. от ГК на ВКС и О. от I и II колегия на ВАС, съобразно което разграничението на подсъдността се извършва въз основа на критерия „при или по повод изпълнение на административна дейност“. Ето защо следва да се приеме, че компетентният съд да разгледа предявените иски в Административен съд София-град.

Въпросът за процесуалната допустимост на исковите, от гледна точка пасивната процесуална легитимация, е решен и в многобройните определения на ВАС (напр. - Определение № 6061/19.05.2016 г., по адм. дело № 5711/2016 г.; Определение № 5950/18.05.2016 г., по адм. дело № 6571/2016 г., определения на ВАС, по: адм. дело № 4224/2015 г., адм.дело № 9410/2015 г., адм. дело №12551/2015 г., адм.дело № 13171/2015 г.), с които е прието, че: БНБ, макар да не принадлежи към системата на изпълнителната власт, разпоредби от ЗБНБ ѝ възлагат властнически правомощия, което я определя като административен орган, във втората хипотеза на §1, т.1 ДР АПК, с оглед на което БНБ може да бъде ответник, при условията на чл. 205 АПК по предявени иски за обезщетение за вреди от бездействие, при неупражняване на административните правомощия, спрямо друга търговска банка, вкл. за бездействие по неспазване задължения, произтичащи пряко от Директива 94/19/ЕО и свързаните с тях разпоредби от националното право.

По възражението на ответника Администрацията на Министерски съвет за това, че ищецът не може да предявява чужди права пред съд. Възражението съдът намира за неоснователно. Отношенията между адвокат и клиент се основават на договор за поръчка. Действително, във вътрешните отношения между адвокат и клиент поверените на адвоката средства са именно на клиента му и той следва да даде сметка и върне всичко, което е получил на основание поръчката съгласно чл. 284, ал. 2 ЗЗД. Във външните отношения обаче, с трети лица, доколкото адвокатът участва в правоотношенията лично, макар и в изпълнение на договора за поръчка, следва да му се признае правото да бъде кредитор по тези сделки. Оттук и следва да се признае правната възможност на адвоката да предявява иск за защита на правата по тези външни отношения, като по тях не би трябвало да се приеме, че предявява права от чуждо име.

С оглед на изложената по-горе фактическа обстановка, Административен съд София-град намира предявените иски за процесуално допустими.

По основателността им.

Съгласно чл.7 от Конституцията на РБ държавата отговаря за вреди, причинени от незаконни актове или действия на нейни органи и длъжностни лица.

Законът за отговорността на държавата и общините за вреди /ЗОДОВ/, в чл. 1.ал.1 от ЗОДОВ предвижда, че държавата и общините отговарят за вредите, причинени на граждани и юридически лица от незаконосъобразни актове, действия или бездействия на техни органи и длъжностни лица при или по повод изпълнение на административна дейност.

Съгласно чл. 4 от ЗОДОВ дължимото обезщетение е за всички имуществени и неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица от увреждането. Отговорността е обективна и не е обвързана от наличието или липсата на вина у длъжностното лице, пряк причинител на вредите.

Елемент от фактическия състав на отговорността на държавата е установяване незаконосъобразността на акта, действието или бездействието на държавния орган - т. е. ако изобщо не са регламентирани в закона, или ако противоречат на материално правни и процесуални норми.

В тежест на ищеца е да установи наличието на кумулативно изискуемите предпоставки по чл. 1, ал. 1 от ЗОДОВ - незаконосъобразен акт, отменен по съответен ред, действие или бездействие на административен орган по повод изпълнение на административна дейност, настъпила вреда, причинна връзка между отменения акт, действие или бездействие и вредата.

Съгласно тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. по т.гр. дело № 3/2004 г. на ОСГК на ВКС обезщетение за вреди от незаконни административни актове, може да се иска след тяхната отмяна с решение на съда, като унищожаване, а при нищожните - с констатиране на нищожността в самия процес по обезщетяване на вредите. Когато вредите произтичат от фактически действия или бездействия на администрацията, обезщетението за тях може да се иска след признаването им за незаконни, което се установява в производството по обезщетяването. В първия случай вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на влизане в сила на решението, с което се отменя незаконния административен акт. В случай, че вредите произтичат от нищожен акт - от момента на неговото издаване.

Правото на обезщетение възниква от момента на увреждането, което е в резултат от действие на акт, противоречащ на закона. Активната процесуална легитимация, отнасяща се до упражняване на възникналото вече субективно право, за разлика от самото субективно право, възниква от момента на отмяната на административния акт като незаконосъобразен -член 204, ал. 1 от АПК, който сочи, че искът може да се предяви след отмяната на административния акт по съответния ред, регламентира само активната процесуална, но не и материалноправна легитимация.

По отношение на главните искове за солидарното осъждане на ответниците да заплатят претендирани суми.

По отношение на ангажиране на тяхната отговорност ищецът излага твърдения за различни фактически състави; твърдения за неизпълнение на различни задължения. С други думи, обосновава исковите си за ангажиране на солидарна отговорност от различни фактически състави. Действително, съгласно чл. 4, ал.

2 ЗОДОВ е предвидена солидарна отговорност когато искът е предявен срещу няколко длъжници. Такава е предвидена и в чл. 53 ЗЗД. В случая обаче ищецът обосновава търсене на солидарна отговорност въз основа твърдения за различни фактически състави; неизпълнение на коренно различни задължения за действия/бездействия. Ето защо и не би могло да се постави въпросът за ангажиране на тяхната солидарна отговорност.

На следващо място, съдът намира за основателно възражението на Администрацията на Министерския съвет, че по своята правна същност изложените от ищеца твърдения не са за фактически действия/бездействия, а за правни такива. Същевременно, съгласно чл. 4, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и неговата администрация на Министерския съвет /МС/, в рамките на нейните правомощия е да осигурява текущата дейност на МС и подготовката на неговите заседания; тя осъществява и координация на дейността на централната и териториалната администрация на изпълнителната власт /чл. 52, ал. 2/. Това обаче не е дейност по законодателна инициатива, а е по-скоро подпомагаща дейност, не и такава във връзка със законодателна инициатива. Последната е в правомощията на самия МС /така чл. 87, ал. 1 от Конституцията/. Предложенията за законодателна инициатива се правят и от членовете на МС /така и чл. 30, ал. 3 от цитирания по-горе Правилник/.

По отношение на ответника Българска народна банка /БНБ/. Действително, БНБ е компетентният орган за упражняване на надзор върху банките по смисъла на чл.4, пар.1, т.40 от Регламент (ЕС)№ 575/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 25.06.2013 година, а възложеното ѝ в чл.13 и чл.36 ЗКИ правомощие да издава и отнема лицензи на банки е естествено продължение на надзорната дейност върху тях и при тази своя дейност БНБ осъществява властнически правомощия-разполага с решаващи, регулиращи и санкциониращи функции спрямо банките, а отношенията по повод надзора с частноправните субекти, клиенти на тези банки, не са равнопоставени. В този смисъл определение № 18/07.04.2017г. по дело № 15/2017г. на смесен Петчленен състав на ВКС и ВАС. Това следва и от разрешението, дадено в т. 5 от диспозитива на решението по дело С-571/16 на СЕС, че разпоредбата на чл.4, пар.3 ДЕС, както и принципите на равностойност и ефективност трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национална правна уредба, съгласно която правото на частноправните субекти на обезщетение зависи от спазването на допълнително условие, вредата да е причинена умишлено от съответния държавен орган.

Същевременно, ищецът основава твърденията си на бездействие, а оттук и за дължимо действие на БНБ, като в исковата молба се излагат фактически твърдения относно събития преди 20.6.2014 г., а именно – призовки за четиримата изпълнителни директори на К. АД /н/ да се явят в Прокуратурата; за това, че са се явили, както и че са дали показания; разпространяването на новини във връзка с банката; изявления на Прокуратурата и разглеждане от

СГС на обвинения за поръчково убийство. Твърди се, че именно посочените действия водят до активизиране на вложителите на банката и масово теглене на средства. В резултат са предприети установените по-горе действия от страна на БНБ по блокиране средствата в К. /н/ и изпадането ѝ в неплатежоспособност.

В случая съдът намира, че не се събраха доказателства за изложените факти. Дори и да се приеме, че те са ноторно известни на съда, не може да се направи извод за наличието на причинна връзка между случването им и неизпълнението на задължението на ответника БНБ да осигурява ефективно изпълнение на банковия надзор.

Съобразно уточнението на исковата молба се твърди, че не са осигурени и необходимите предпоставки за ефективно изпълнение на банковия надзор. По делото е представен цитираният в молбата-уточнение одитен доклад № 115 на Сметната палата на република България. за извършен одит на изпълнението "Ефективност и ефикасност на банковия надзор, осъществяван от Българската народна банката за периода 1.1.2012 г. - 31.12.2014 г. В него действително, се прави извод, че не са осигурени необходимите предпоставки за ефективно изпълнение на дейността по банков надзор от страна на БНБ.

Същевременно обаче, съдът намира, че ищецът, чиято е доказателствената тежест, не доказва наличието на претърпени имуществени вреди. Такива биха били налице, ако се докаже намаляване на имуществото му чрез намаляване на активите или увеличаване на пасивите (задълженията). В настоящия случай такова намаление не се установява, тъй като вземането на ищеца към [фирма] /в несъстоятелност/ не е погасено. Видно от представените доказателства това вземане е прието и е в списъка на кредиторите. Нещо повече, при извършените частични разпределения ищецът е получил част от сумата по това вземане.

Съдът следва да съобрази и мотивите, съдържащи се в решение на ЕСПЧ, съгласно което държавата не може по принцип да бъде държана отговорна за неизвършено плащане при неплатежоспособност на частен длъжник (S. c. F., № 50342/99, §39, 27 май 2003 г.). Действително, за неопределен период от време ищецът е бил лишен от възможността да ползва свои притежания, но впоследствие част от претендираната сума, равностойността на която се иска като вреда, е била изплатена. За друга част, действително, би настъпила вредата, но тя е поради забавеното изплащане. Ищецът продължава да бъде кредитор на К. за вземането си по своите банкови сметки, фигурира в списъка на кредиторите на банката с приети вземания, тя продължава да има вземане за паричните си средства, вкл. и за обезщетение за забавеното им плащане. Следователно не е налице претърпяна от ищеца вреда. Ищецът не е претърпял вреди нито за главницата, нито за лихвите върху нея, доколкото вземанията за тях са приети, като по тях са осъществени частични плащания. Производството по несъстоятелност все още е висящо.

По отношение на ответника Министерство на финансите /МФ/. Изброените в исковата молба правомощия са на министъра на финансите, а не на МФ и са във връзка с поддържане на „стабилен валутен курс със строго контролирано

парично нарастване“; да поддържа устойчиви и прозрачни финансови пазари; да поддържа макроикономическата стабилност. Това са правомощия на *министъра* на финансите, в качеството му на орган, на който са възложени определени правомощия и той е различен като субект от ответника – министерство на финансите.

По отношение на ответника Комисията за финансов надзор /КФН/. Тя не регулира и не осъществява надзор върху банковата дейност. Изброените в исковата молба правомощия на този ответник имат отношение към дейността на К. АД /н/ в качеството ѝ на инвестиционен посредник по смисъла на Закона за пазарите на финансови инструменти, в качеството на довереник на облигационерите и публично дружество по смисъла на Закона за публично предлагане на цанне книжа. Същевременно, претендираните по това дело вреди не се твърди да са произлезли от такава дейност. КФН няма надзорни правомощия по отношение на една от основните банкови дейности по привличане на депозити. Такива правомощия са възложени на БНБ.

По отношение на последните два ответника следва да се посочат съображенията, изложени по-горе за ответника БНБ за неоснователността на иска предвид липсата на претърпени вреди.

По отношение на иска за присъждане на сумата от 1 лв. – обезщетение за вреди от невъзможността за ползване на сумите по откритите сметки; пропуснати ползи от опериране с вложените средства, за периода от 25.7.2014 г. до 6.11.2014 г. Искът съдът намира за основателен. Действително, следва да се направи извод, че е налице нарушение на норма с директен ефект от Директива 94/19 - чл. 1, пар. 3, подт. i, ал. 2 от Директива 94/19/ЕО. В този смисъл и решение по дело С-571/16 /т.117/ и решение по дело 501/18 /т. 63/ СЕС последователно постановява, че чл. 1, т. 3, подт. i) от Директива 94/19 е норма с директен ефект и нарушението ѝ може да обоснове ангажиране на отговорността на държавата за вреди от неизпълнението ѝ. Освен че има директен ефект и представлява правна норма, целяща да се предоставят права, които да позволят на вложителите да предявяват обезщетителни иски за вредите от забавеното изплащане на техните депозити в нарушение на тази разпоредба — налага на компетентния орган по смисъла на член 4, точка 2, подточка iii) от Регламент № 1093/2010 безусловно и достатъчно точно задължение.

Срокът от 5 работни дни по чл.1, т.3, подт. i) от Директива 94/19, в който БНБ е била длъжна да издаде изричен акт за установяване неналичността на депозитите, изчислен от 20.06.2014г. (датата на поставянето на К. под надзор) е изтекъл на 27.06.2014г. След този момент БНБ е в нарушение на правото на ЕС. Постановяването на акт, с който се установява неналичността на депозитите, не е достатъчно условие за започване на тяхното изплащане. С акта, с който се установява неналичността на депозитите, се стартира схемата за изплащане на гарантираните депозити и считано от датата на постановяване на този акт, започва да тече срокът за изплащане. По аргумент от чл.23, ал.5 ЗГВБ, в случай

че БНБ беше взела решението по чл.1, §3 i) в петдневния срок – т.е. най-късно на 27.06.2014г., то срокът от 20 работни дни за изплащане на депозитите изтича на 25.07.2014 г. От следващия ден - 26.07.2014г., ищцата започва да търпи реални вреди, поради неизплащане гарантирания размер на депозита.

Решението за обявяване неналичността на депозитите е взето на 06.11.2014г., когато е отнет лиценза на К. АД и е стартирана процедурата по компенсиране по чл.10 от Директива 94/19. От тази дата включително БНБ вече не осъществява незаконосъобразно бездействие, поради което за периода от 06.11.2014г. до датата на изплащане на депозита липсва основание за обезщетение. Ето защо периодът, за който се дължи обезщетение е 26.07.2014г. – 05.11 2014г.

Настоящият съдебен състав приема, че реално претърпяната от ищцата вреда е разликата между законната лихва за периода 26.07.2014 г. – 05.11.2014 г. и изплатената за същия период договорна лихва по депозита на ищцата. Ето защо и доколкото искът е предявен за сумата от 1 лв., то следва да се присъди последната.

В съответствие с чл. 81 ГПК съдът следва да се произнесе по исканията на страните за присъждане на разноски.

В член 10 ЗОДОВ се съдържат изрични разпоредби за разноските в производствата по този закон, поради което се изключва приложимостта на чл. 143, ал. 3 АПК и чл. 78, ал. 3 ГПК. Чл. 10, ал. 4 ЗОДОВ предвижда възможността ищецът да бъде осъден да заплати на ответника адвокатско възнаграждение, но съгласно § 6 от ПЗР на ЗОДОВ се прилага за предявените иски молби, подадени след влизането му в сила, като неприключилите до влизането в сила на този закон производствата се довършват от съдилищата, пред които са висящи, включително при последващо въззивно или касационно обжалване. Тъй като искът е предявен на 20.6.2019 г., т.е. преди влизане в сила на чл.10, ал.4 /обнар. ДВ,бр.94/29.11.2019 г./ разноските следва да се присъждат съгласно чл.10, ал.2 ЗОДОВ, предвиждащ че при отхвърляне на иска ищецът дължи на ответника разноските по делото, но не и адвокатско, респ. - юрисконсултско възнаграждение. Ето защо ответниците нямат право на разноски за претендираните от тях възнаграждения.

По отношение на иска срещу БНБ, който съдът счита за основателен, приложение следва да намери чл. 10, ал. 3 ЗОДОВ, в редакцията от преди изм. с ДВ бр. 94/29.11.2019 г. Доколкото обаче ищецът не е представил доказателства за сторени разноски, нито списък с разноски, такива не следва да се присъждат.

Въз основа на тези мотиви и на основание чл. 172 от АПК, Административен съд София-град, Първо отделение, 64-ти състав

Р Е Ш И:

ОСЪЖДА Българска народна банка да заплати на Адвокатско дружество „К. и

пратньори“, рег. по ф.д. № 6925/2013 г. на СГС сумата то 1 лв., представляваща обезщетение за имуществени вреди, претърпени в периода от 26.07.2014 г. до 05.11.2014 г. в резултат на извършено от БНБ нарушение на правото на Европейския съюз, изразяващо се в невземане на решение за обявяване неналичност на депозитите в Корпоративна търговска банка АД /н/, в императивния срок от пет работни дни, съгласно приложимата с директен ефект разпоредба на чл. 1, пар. 3, буква i) от Директива 94/19/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 1994 г. относно схемите за гарантиране на депозити.

ОТХВЪРЛЯ предявените искове от Адвокатско дружество „К. и пратньори“ за присъждане на следните суми:

- 6 799 186,95 лв., претендирана като разлика от общо притежавана и вложена в Корпоративна търговска банка АД /н/ сума от 6 986 294,67 лв. и платената на основание чл.4 от Закона за гарантиране влоговете на банките сума от 187 107,72 лв., както и евентуално предявения иск за присъждане на сумата от 6009310,59 лв., представляваща разлика между платената сума от 187 107,72 лв., както и заделената частична сметка за разпределение на налични суми в размер на 789 576,36лв., извадени от общо претендираната сума от 6 986 294,67 лв.

- 2070164,77 лв., претендирана като обезщетение за забава, равняващо се на законната лихва за забава за периода от 20.6.2016 г. до 19.6.2019 г. върху неизплатената сума от 6799186,95 лв., както и евентуално предявения иск за присъждане на обезщетение от 1 829 669,22 лв. за това, че не е могъл да използва сумите по сметка, за периода от 20.6.2016 г. до 19.6.2019 г. върху неизплатената сума от 6 009 310,59 лв.

за солидарното осъждане на Администрация на Министерски съвет, Българската народна банка, Министерството на финансите и Комисията за финансов надзор, както и евентуално предявените искове както следва: главен ответник – Администрация на Министерски съвет, евентуален ответник: първи – Българска народна банка; втори евентуален ответник – Министерството на финансите; трети евентуален ответник – Комисия за финансов надзор.

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14 - дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: